

OBSERVAȚII PRIVIND INTRODUCEREA ȘI CULTIVAREA UNOR TAXONI NOI PENTRU ȚARA NOASTRĂ ÎN COLECȚIILE GRĂDINII BOTANICE DIN IAȘI

PROFIRA VIDRAȘCU*, TAMARA-ELENA IFTEMIE[†]

Key words: rare taxa.

Abstract: The work presents behavior some annual and perennial taxa (species and sorts belonging of the *Chrysanthemum* genus) introduced in culture for first time in our country and cultivated in the collection of the Botanical Gardens of Iassy, for five years, approximately

There are discussed 14 species and 12 sorts of *Chrysanthemum* obtained in the climatic conditions for Iassy (Tab. I).

Grădinile botanice ocupă un loc prioritar în acțiunea de adunare și grupare în colecții a plantelor de interes științific și estetic.

Prezenta lucrare sesizează o serie de observații privind comportamentul unor taxoni aparținând genului *Chrysanthemum* L., taxoni valoroși, cu posibilități largi de întrebuințare de la flori tăiate, aranjamente florale, ornarea grădinilor și parcurilor, ornarea stâncăriilor până la cultura în vase.

Colecția Grădinii Botanice din Iași, în cadrul căreia sunt incluși taxonii la care ne referim în situația de față, prezintă 500 taxoni anuali și pereni și intră în cadrul celor 25 de colecții de plante decorative ale sectorului Ornamental.

Material și metoda de lucru

S-a urmărit comportamentul unui număr de 142 taxoni anuali și pereni introduși în cultură pentru prima dată la noi în țară, înmulțiți prin semințe și pe cale vegetativă și cultivați de 5 ani, în condițiile pedoclimatice de la Iași.

În cultivarea lor s-a respectat tehnologia clasică de cultură pentru fiecare taxon.

Rezultate și interpretări

Observațiile efectuate privind creșterea în înălțime, felul de înmulțire, perioada de înflorire, culoarea inflorescenței, rezistența la boli și dăunători, modul de utilizare în condițiile date sunt prezentate în tabelul I.

* Grădina Botanică a Universității „Al. I. Cuza” Iași
[†] Liceul Zorleni, Bârlad

Concluzii

- Taxonii luați în studiu prezintă diferențe esențiale în raport cu specificitatea lor, la toți indicii analizați.
- Comportamentul taxonilor în aceleași condiții de cultură este diferit.

Bibliografie

1. Grisvard P. et al., 1967 - *Le bon jardinier*. Encyclopédie horticole, t. I, II, Edit. La Maison Rustique, Paris
2. Hegi G., 1931 - *Illustrierte Flora von Mittel-Europa*, Band VI-2, München
3. Nyárády E. I., 1964 - *Compositae*, în *Flora R.P.R.*, Edit. Acad., t. IX, București
4. Ohwi J., 1965 - *Flora of Japan*
5. Sparkes A. G., 1967 - *Chrysanthemum variety List*, Sussex
6. Vidrașcu Profira, 1984 - Comportamentul unor soiuri de crizanteme din colecția Grădinii Botanice Iași. 150 de ani de la înființarea Muz. Ist. Nat., Iași
7. Vidrașcu Profira, 1990 - Specii de crizanteme recent introduse în colecția Grădinii Botanice Iași, Cercet. Agr. în Moldova, vol. 3
8. * * * 1961 - *Flora U.R.S.S.*, vol. 26, Acad. de șt. a URSS, Leningrad
9. * * * 1976 - *Flora Europaea*, vol. 4, Tutin T. G. et colab., Cambridge

Tabelul I

Taxoni luați în cultură în Grădina Botanică Iași, noi pentru țara noastră cu evidențierea - caracterelor notabile -

Denumirea taxonului	Originea	Forma biologică	Fehl numul pirii	Perioada de infiorire la Iași	Talia (înălțimea tijelor florale)	Culoarea	Rezistența în condițiile de la Iași		Modul de utilizare
							la boli	la dă- unători	
1 <i>Chrysanthemum x spectabile</i> (Lilja) Arvid (<i>Ch. carinatum x</i> <i>Ch. coronarium</i>)	Maroc	○	semințe	iunie septembrie	înaltă	bicolor	F.R.	F.R.	grupuri izolate, platbande și flori tăiate
2 <i>Ch. multicaule</i> Desf.	Maroc	○	semințe	iunie septembrie	medie	galben- citron	F.R.	F.R.	grupuri izolate, platbande și flori tăiate
3 <i>Ch. nivalis</i> Braun Blang et Maire	Maroc	⊙	semințe	iulie august	joasă	galbenă	F.R.	F.R.	stâncării și borduri
4 <i>Ch. paludosum</i> Poiret. (<i>Leucanthemum paludosum</i> (Poiret) Bonnet et Barnette)	Africa de Nord	⊙	semințe	iunie - septembrie	joasă	albă	F.R.	F.R.	grupuri izolate, straturi, stâncării, plante la ghivece
5 <i>Ch. frutescens</i> L. (<i>Anthemis frutescens</i> L.)	Insulele Canare	h	semințe, butași	tot timpul anului în sere	medie	albă	F.R.	F.R.	grupuri izolate, plante la ghivece
6 <i>Ch. huronense</i> (Nutt.) Hulten	Regiunea meditera- neană	Y	semințe, butași	iulie august	medie	albă	F.R.	F.R.	grupuri izolate

7	<i>Ch. indicum</i> L. (<i>Ch. japonicum</i>) Hance	India China, Japonia	h	semințe, butași	septembrie brumă	medie	galbenă	S	R	flori tăiate și plante la ghivece
8	<i>Ch. nankingense</i> Hand. Mazz.	China	h	semințe, butași	octombrie noiembrie	înaltă	galben- păi	R.	R.	grupuri izolate, crizanteme comestibile
9	<i>Ch. nipponicum</i> (Franch. ex Maxim) Spreng.	Japonia	h	semințe, butași	octombrie noiembrie	medie	albă	S.	R.	grupuri izolate, flori tăiate
10	<i>Ch. tianschanicum</i> Kraschen	Regiunea mediteraneeană	✓	semințe	iulie - septembrie	joasă	albă	S.	R.	grupuri izolate, flori tăiate
11	<i>Ch. yezoense</i> Mackawa (<i>Ch. arcticum</i>)	Japonia	✓	semințe	august - noiembrie	joasă	albă	F.R.	F.R.	grupuri izolate, stâncării
12	<i>Ch. weyrichii</i> (Maxim.) Miyabe	Japonia	h	semințe	iunie - septembrie	joasă	bleu	F.R.	F.R.	pete de culoare, plătănde, stâncării
13	<i>Ch. zawadkii</i> Herbach.	Alaska, Japonia, China	h	semințe, butași	iulie septembrie octombrie	medie	albă	F.R.	F.R.	grupuri izolate, plante la ghivece
14	<i>Ch. morifolium</i> Ramat (<i>Ch. sinense</i> Sabine) var. <i>gracile</i> Hemsf.	China, Mongolia, Japonia	h	semințe, butași	septembrie octombrie noiembrie	înaltă	alb-roz sau lila	R.	R.	grupuri izolate, cultura la ghivece
15	Soriuri de crizanteme obținute în Grădina Botanică Iași 128 taxoni		O - ✓	butași	septembrie decembrie	de la joasă la înaltă	predomină culorile roz, lila	F.R.	F.R.	flori tăiate, aran- jamente florale, plante la ghivece